

Haggadot du Talmud

Méguila 12 - Traité Méguila

אסתר א, ג - חיל פרס ומדי הפרתמים, וכתוב למלכי מדי ופרס
אמר רבא אתנוי אתנו בהדדי אי מינ מלכי מינייכו איפרכי ואי
מינייכו מלכי מינ איפרכי.

(שם, ד) בהראותו את עושר כבוד מלכותו א"ר יוסי בר חנינא
מלמד שלבש בגדי כהונה כתיב הכא יקר תפארת גדולתו וכתוב
התם (שמות כח, ב) לכבוד ולתפארת.

(שם, ה) ובמלאות הימים האלה וגו' רב ושמואל חד אמר מלך
פיקח היה וחד אמר מלך טיפש היה מאן דאמר מלך פיקח היה
שפיר עבד דקריב רחיקא ברישא דבני מאתיה כל אימת דבעי
מפייס להו ומאן דאמר טיפש היה דאיבעי ליה לקרובי בני
מאתיה ברישא דאי מרדו ביה הנך הני הוו קיימי בהדיה.

שאלו תלמידיו את רשב"י מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל
שבאותו הדור כליה אמר להם אמרו אתם אמרו לו מפני שנהנו
מסעודתו של אותו רשע אם כן שבשושן יהרגו שבכל העולם
כולו אל יהרגו אמרו לו אמור אתה אמר להם מפני שהשתחו
לצלם אמרו לו וכי משוא פנים יש בדבר אמר להם הם לא עשו
אלא לפנים אף הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים והיינו
דכתיב (איכה ג, לג) כי לא ענה מלבו:

אין אונס אמר רבי אלעזר מלמד שכל אחד ואחד השקהו מיין
מדינתו.

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

לעשות כרצון איש ואיש אמר רבא לעשות כרצון מרדכי והמן,
מרדכי דכתיב איש יהודי, המן איש צר ואויב.

(שם, ט) גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים בית המלכות בית
הנשים מיבעי ליה אמר רבא שניהן לדבר עבירה נתכוונו היינו
דאמרי אינשי איהו בקרי ואתתיה

בבוציני ביום השביעי כטוב לב המלך בין אטו עד השתא לא טב
לביה בחמרא אמר רבא יום השביעי שבת היה שישראל אוכלין
ושותין מתחילין בד"ת ובדברי תשבחות אבל עובדי כוכבים
שאוכלין ושותין אין מתחילין אלא בדברי תיפלות וכן בסעודתו
של אותו רשע הללו אומרים מדיות נאות והללו אומרים פרסיות
נאות אמר להם אחשורוש כלי שאני משתמש בו אינו לא מדי
ולא פרסי אלא כשדי רצונכם לראותה אמרו לו אין ובלבד
שתהא ערומה שבמדה שאדם מודד בה מודדין לו מלמד שהיתה
ושתי הרשעה מביאה בנות ישראל ומפשיטן ערומות ועושה בהן
מלאכה בשבת היינו דכתיב אחר הדברים האלה כשוך חמת
המלך אחשורוש זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר
עליה

ותמאן המלכה ושתי מכדי פריצתא הואי דאמר מר שניהן לדבר
עבירה נתכוונו מ"ט לא אתאי א"ר יוסי בר חנינא מלמד שפרחה
בה צרעת במתניתא תנא [בא גבריאלי ועשה לה זנב] ויקצף
המלך מאד אמאי דלקה ביה כולי האי אמר רבא שלחה ליה בר
אהוריריה דאבא אבא לקבל אלפא חמרא שתי ולא רוי וההוא
גברא אשתטי בחמריה מיד וחמתו בערה בו ויאמר המלך
לחכמים מאן חכמים רבנן יודעי העתים שיודעין לעבר שנים
ולקבוע חדשים אמר להו דיינוה לי אמרו היכי נעביד נימא ליה
קטלה למחר פסיק ליה חמריה ובעי לה מינן נימא ליה שבקה
קא מזלזלה במלכותא אמרו לו מיום שחרב בית המקדש וגלינו

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

מארצנו ניטלה עצה ממנו ואין אנו יודעין לדון דיני נפשות זיל
לגבי עמון ומואב דיתבי בדוכתייהו כחמרא דיתבי על דורדייה
וטעמא אמרו ליה דכתיב (ירמיהו מח, יא) שאנן מואב מנעוריו
ושוקט הוא אל שמריו ולא הורק מכלי אל כלי ובגולה לא הלך
על כן עמד טעמו בו וריחו לא נמר מיד והקרוב אליו כרשנא
שתר אדמתא תרשיש א"ר לוי כל פסוק זה על שום קרבנות
נאמר כרשנא אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע כלום
הקריבו לפניך כרים בני שנה כדרך שהקריבו ישראל לפניך שתר
כלום הקריבו לפניך שתי תורין אדמתא כלום בנו לפניך מזבח
אדמה תרשיש כלום שימשו לפניך בבגדי כהונה דכתיב בהו
(שמות כח, כ) תרשיש ושהם וישפה מרס כלום מירסו בדם
לפניך מרסנא כלום מירסו במנחות לפניך ממוכן כלום הכינו
שלחן לפניך ויאמר ממוכן תנא ממוכן זה המן ולמה נקרא שמו
ממוכן שמוכן לפורענות אמר רב כהנא מכאן שההדיוט קופץ
בראש להיות כל איש שורר בביתו אמר רבא אלמלא אגרות
הראשונות לא נשתיר משונאיהן של ישראל שריד ופליט אמרי
מאי האי דשדיר לן להיות כל איש שורר בביתו פשיטא אפילו
קרחא בביתיה פרדשכא ליהוי ויפקד המלך פקידים א"ר מאי
דכתיב (משלי יג, טז) כל ערום יעשה בדעת וכסיל יפרוש אולת
כל ערום יעשה בדעת זה דוד דכתיב (מלכים א, א, ב) ויאמרו לו
עבדיו יבקשו לאדני המלך נערה בתולה כל מאן דהוה ליה
ברתא אייתה ניהליה וכסיל יפרוש אולת זה אחשורוש דכתיב
ויפקד המלך פקידים כל מאן דהוה ליה ברתא איטמרה מיניה
איש יהודי היה בשושן הבירה וגו' איש ימיני מאי קאמר אי
ליחוסא קאתי ליחסיה ואזיל עד בנימין אלא מאי שנא הני תנא
כולן על שמו נקראו בן יאיר בן שהאיר עיניהם של ישראל
בתפלתו בן שמעי בן ששמע אל תפלתו בן קיש שהקיש על
שערי רחמים ונפתחו לו קרי ליה יהודי אלמא מיהודה קאתי
וקרי ליה ימיני אלמא מבנימין קאתי אמר רב נחמן מרדכי
מוכתר בנימוסו היה אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יהושע בן לוי

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

אביו מבנימין ואמו מיהודה ורבנן אמרי משפחות מתגרות זו בזו משפחת יהודה אומרת אנא גרים דמתיליד מרדכי דלא קטליה דוד לשמע' בן גרא ומשפחת בנימין אמרה מינאי קאתי רבא אמר כנסת ישראל אמרה לאידך גיסא ראו מה עשה לי יהודי ומה שילם לי ימיני מה עשה לי יהודי

דלא קטליה דוד לשמע' דאתיליד מיניה מרדכי דמיקני ביה המן ומה שילם לי ימיני דלא קטליה שאול לאגג דאתיליד מיניה המן דמצער לישראל רבי יוחנן אמר לעולם מבנימין קאתי ואמאי קרי ליה יהודי על שום שכפר בע"ז שכל הכופר בע"ז נקרא יהודי כדכתיב (דניאל ג, יב) איתי גוברין יהודאין וגו' רבי שמעון בן פזי כי הוה פתח בדברי הימים אמר הכי כל דברין אחד הם ואנו יודעין לדורשן (דברי הימים א ד, יח) ואשתו היהודיה ילדה את ירד אבי גדור ואת חבר אבי שוכו ואת יקותיאל אבי זנוח ואלה בני בתיה בת פרעה אשר לקח מרד אמאי קרי לה יהודיה על שום שכפרה בע"ז דכתיב (שמות ב, ה) ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור ואמר רבי יוחנן שירדה לרחוץ מגילולי בית אביה ילדה והא רבויי רביתיה לומר לך שכל המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו זה משה ולמה נקרא שמו ירד שירד להם לישראל מן בימיו גדור שגדר פרצותיהן של ישראל חבר שחיבר את ישראל לאביהן שבשמים סוכו שנעשה להם לישראל כסוכה יקותיאל שקוו ישראל לאל בימיו זנוח שהזניח עונותיהן של ישראל אבי אבי אבי בתורה אב בחכמה אב בנביאות ואלה בני בתיה אשר לקח מרד וכי מרד שמו והלא כלב שמו אמר הקב"ה יבא כלב שמרד בעצת מרגלים וישא את בת פרעה שמרדה בגלולי בית אביה אשר הגלה מירושלם אמר רבא שגלה מעצמו ויהי אומן את הדסה קרי לה הדסה וקרי לה אסתר תניא ר"מ אומר אסתר שמה ולמה נקרא שמה הדסה על שם הצדיקים שנקראו הדסים וכן הוא אומר (זכריה א, ח) והוא עומד בין ההדסים רבי יהודה אומר הדסה שמה ולמה

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

נקראת שמה אסתר על שם שהיתה מסתרת דבריה שנאמר אין אסתר מגדת את עמה וגו' ר' נחמיה אומר הדסה שמה ולמה נקראת אסתר שהיו אומות העולם קורין אותה על שום אסתר בן עזאי אומר אסתר לא ארוכה ולא קצרה היתה אלא בינונית כהדסה ר' יהושע בן קרחה אמר אסתר ירקרוקת היתה וחוט של חסד משוך עליה כי אין לה אב ואם ובמות אביה ואמה למה לי אמר רב אחא עיברתה מת אביה ילדתה מתה אמה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת תנא משום ר"מ אל תקרי לבת אלא לבית וכן הוא אומר (שמואל ב יב, ג) ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם בניו יחדו מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת משום דבחיקו תשכב הוות ליה (לבית) אלא (לבית) הכי נמי לבית ואת שבע הנערות וגו' אמר רבא שהיתה מונה בהן ימי שבת וישנה ואת נערותיה וגו' אמר רב שהאכילה מאכל יהודי ושמואל אמר שהאכילה קדלי דחזירי ור' יוחנן אמר זרעונים וכן הוא אומר (דניאל א, טז) ויהי המלצר נושא את פתבגם ונותן להם זרעונים ששה חדשים בשמן המור מאי שמן המור ר' חייא בר אבא אמר סטכת רב הונא אמר שמן זית שלא הביא שליש תניא רבי יהודה אומר אנפקינן שמן זית שלא הביא שליש ולמה סכין אותו שמשיר את השיער ומעדן את הבשר בערב היא באה ובבקר היא שבה אמר רבי יוחנן מגנותו של אותו רשע למדנו שבחו שלא היה משמש מטתו ביום ותהי אסתר נשאת חן אר"א מלמד שלכל אחד ואחד נדמתה לו כאומתו ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת ירח שנהנה גוף מן הגוף ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות אמר רב ביקש לטעום טעם בתולה טעם טעם בעולה טעם ויעש המלך משתה גדול עבד משתיא ולא גליא ליה דלי כרגא ולא גליא ליה שדר פרדישני ולא גליא ליה ובהקבץ בתולות שנית וגו' אזיל שקל עצה ממרדכי אמר אין אשה מתקנאה אלא בירך חבירתה ואפי' הכי

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

לא גליא ליה דכתיב אין אסתר מגדת מולדתה וגו' אמר רבי
אלעזר מאי דכתיב

(איוב לו, ז) לא יגרע מצדיק עיניו בשכר צניעות שהית' בה
ברחל זכתה ויצא ממנה שאול ובשכר צניעות שהיה בו בשאול
זכה ויצאת ממנו אסתר ומאי צניעות היתה בה ברחל דכתיב
(בראשית כט, יב) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי אחי
אביה הוא והלא בן אחות אביה הוא אלא אמר לה מינסבא לי
אמרה ליה אין מיהו אבא רמאה הוא ולא יכלת ליה אמר לה
אחיו אנא ברמאות אמרה ליה ומי שרי לצדיקי לסגויי ברמיותא
אמר לה אין (שמואל ב כב, כז) עם נבר תתבר ועם עקש תתפל
אמר לה ומאי רמיותא אמרה ליה אית לי אחתא דקשישא מינאי
ולא מנסיב לי מקמה מסר לה סימנים כי מטא ליליא אמרה
השתא מיכספא אחתאי מסרתינהו ניהלה והיינו דכתיב (בראשית
כט, כה) ויהי בבקר והנה היא לאה מכלל דעד השתא לאו לאה
היא אלא מתוך סימנין שמסרה רחל ללאה לא הוה ידע עד
השתא לפיכך זכתה ויצא ממנה שאול ומה צניעות היתה בשאול
דכתיב (שמואל א י, טז) ואת דבר המלוכה לא הגיד לו אשר
אמר שמואל זכה ויצאת ממנו אסתר ואמר רבי אלעזר
כשהקב"ה פוסק גדולה לאדם פוסק לבניו ולבני בניו עד סוף
כל הדורות שנאמר (איוב לו, ז) ויושיבם לנצח ויגבהו (וגו') ואם
הגיס דעתו הקב"ה משפילו שנאמר (איוב לו, ח) ואם אסורים
בזקים וגו' ואת מאמר מרדכי אסתר עושה אמר רבי ירמיה
שהיתה מראה דם נדה לחכמים כאשר היתה באמנה אתו אמר
רבה בר לימא (משמיה דרב) שהיתה עומדת מחיקו של
אחשורוש וטובלת ויושבת בחיקו של מרדכי בימים ההם ומרדכי
יושב בשער המלך קצף בגתן ותרש אמר ר' חייא בר אבא אמר
רבי יוחנן הקציף הקב"ה אדון על עבדיו לעשות רצון צדיק ומנו
יוסף שנאמר (בראשית מא, יב) ושם אתנו נער עברי וגו' עבדים
על אדוניהן לעשות נס לצדיק ומנו מרדכי דכתיב ויודע הדבר

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

למרדכי וגו' אמר רבי יוחנן בגתן ותרש שני טרסיים הוו והיו מספרין בלשון טורסי ואומרים מיום שבאת זו לא ראינו שינה בעינינו בא ונטיל ארס בספל כדי שימות והן לא היו יודעין כי מרדכי מיושבי לשכת הגזית היה והיה יודע בשבעים לשון אמר לו והלא אין משמרת ומשמרתך שוה אמר לו אני אשמור משמרת ומשמרתך והיינו דכתיב ויבקש הדבר וימצא שלא נמצא במשמרתך אחר הדברים האלה (אחר מאי) אמר רבא אחר שברא הקב"ה רפואה למכה דאמר ר"ל אין הקב"ה מכה את ישראל אא"כ בורא להם רפואה תחילה שנאמר (הושע ז, א) כרפאי לישראל ונגלה עון אפרים אבל אומות העולם אינו כן מכה אותן ואח"כ בורא להם רפואה שנאמר (ישעיהו יט, כב) ונגף ה' את מצרים נגוף ורפוא ויבז בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו אמר רבא בתחילה במרדכי לבדו ולבסוף בעם מרדכי ומנו רבנן ולבסוף בכל היהודים הפיל פור הוא הגורל תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמח שמחה גדולה אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד ישנו עם אחד אמר רבא ליכא דידע לישנא בישא כהמן אמר ליה תא ניכלינהו אמר ליה מסתפינא מאלהיו דלא ליעביד בי כדעבד בקמאי אמר ליה ישנו מן המצות אמר ליה אית בהו רבנן אמר ליה עם אחד הן שמא תאמר קרחה אני עושה במלכותך מפוזרין הם בין העמים שמא תאמר אית הנאה מינייהו מפורד כפרידה זו שאינה עושה פירות ושמא תאמר איכא מדינתא מינייהו ת"ל בכל מדינות מלכותך ודתייהם שונות מכל עם דלא אכלי מינן ולא נסבי מינן ולא מנסבי לן ואת דתי המלך אינם עושים דמפקי לכולא שתא בשה"י פה"י ולמלך אין שוה להניחם דאכלו ושתו ומבזו ליה למלכות ואפילו נופל זבוב בכוסו של אחד מהן זורקו ושותהו ואם אדוני המלך נוגע בכוסו של אחד מהן חובטו בקרקע ואינו שותהו אם על המלך טוב יכתב לאבדם ועשרת אלפים ככר כסף וגו' אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו והיינו דתנן באחד באדר
משמיעין על השקלים ועל הכלאים ויאמר המלך להמן הכסף
נתון לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך אמר רבי אבא

משל דאחשורוש והמן למה הדבר דומה לשני בני אדם לאחד
היה לו תל בתוך שדהו ולאחד היה לו חריץ בתוך שדהו בעל
חריץ אמר מי יתן לי תל זה בדמים בעל התל אמר מי יתן לי
חריץ זה בדמים לימים נזדווגו זה אצל זה אמר לו בעל חריץ
לבעל התל מכור לי תילך אמר לו טול אותה בחנם והלואי ויסר
המלך את טבעתו אמר רבי אבא בר כהנא גדולה הסרת טבעת
יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתנבאו להן
לישראל שכולן לא החזירום למוטב ואילו הסרת טבעת החזירתן
למוטב ת"ר ארבעים ושמונה

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions